

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/64/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115204455
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4115204455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., 010 11 Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: H. L., nar. XX.X.XXXX, XXX XX Y., J. XXXX/XX, o zaplatenie 1006,24 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 18. júla 2017, č. k. 18C/96/2015 - 218, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (do 30.6.2016 ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len "OSP" a od 1.7.2016 ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") rozsudkom zo dňa 18. júla 2017, č. k. 18C/96/2015 - 218 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 543,63 eura do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa písomne podanou žalobou zo dňa 20.2.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.006,24 eura istiny s príslušenstvom.

3. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 30.7.2007 bola medzi Dexiou banka Slovensko a.s. a žalovaným uzatvorená Zmluva o poskytovaní bankových produktov a služieb. Na základe predmetnej zmluvy žalobca zriadil a viedol pre žalovaného rastový osobný účet XXXXXXXXXX a žalovanému bola poskytnutá platobná karta s denným limitom 5.000,- Sk. K predmetnej zmluve bol dňa 30.7.2007 uzatvorený Dodatok k zmluve o účte-bonus/zľava. Dňa 9.12.2011 prišlo k vypovedaniu zmluvy z dôvodu porušenia podmienok. Medzi stranami sporu bola uzatvorená Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb a to dňa 30.7.2007, na základe ktorej bol žalovanému zriadený osobný účet č. XXXXXXXXXX. Dňa 17.9.2008 uzatvorili strany sporu zmluvu o poskytovaní služby „Povolené prečerpanie na osobnom účte“, na základe ktorej bolo žalovanému poskytnuté povolenie prečerpania na tomto osobnom účte, čo vyplýva aj z výpisu z účtu žalovaného. Žalovanému poskytnutá služba Povolené prečerpanie na účte predstavuje nesplátkový úverový produkt, teda existujú iba kreditné operácie predstavujúce priebežné splácanie podľa úverového rámca a debetné operácie predstavujúce čerpanie úverového rámca. Pre porušenie zmluvných podmienok bolo žalovanému zaslané odstúpenie od zmluvy podaním zo dňa 9.12.2011. Pretože žalovaný debetný zostatok napriek výzve doposiaľ neuhradil, súd mu uložil túto povinnosť v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a uložil mu

zaplatiť žalobcovi debetný zostatok spolu vo výške 543,63 eura, čo predstavuje rozdiel medzi debetnými a kreditnými obratmi vykonanými na účte žalovaného.

4. Vo zvyšku súd žalobu zamietol, lebo žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvoinštančného súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (4Obo 143/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. ÚS SR v citovanom ustanovení konštatuje, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp., že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Súd preto uplatnenú sumu vo výške 462,21 eura ako vyčíslený úrok nepovažoval za dôvodne podanú, pretože výška úroku bola i neprimeraná a v rozpore s dobrými mravmi.

5. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 1006,24 eura (100%) úspešný bol v časti zaplatenia sumy 543,63 eura (54%), úspech žalovaného bol 46%. Keďže úspech strán bol približne rovnaký, rozhodol súd tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

6. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa ustanovení § 269 ods. 2, § 708, § 716 ods. 1, 2, 3, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2, § 369 ods. 1-3, Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, 6 § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (OZ).

7. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti (týkajúceho sa zmluvného úroku) podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu a žalovaného zaviazal zaplatiť náhradu trov konania.

8. Uviedol, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na § 502 ods. 1 a § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, konštatujúc, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „SÚ“), v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.

9. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje.

10. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa, a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka.

11. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka. Teda, odstúpením od zmluvy v zmysle § 506 Obchodného zákonníka zmluva od počiatku nezanikla a naďalej

trvá právo veriteľa, a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka, vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi z úveru. Tým nie je dotknutý nárok zodpovedajúca povinnosť dlžníka, vrátiť dlžnú sumu.

12. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdil.

14. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

15.1. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15.2. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

15.3. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy, ako aj judikatúru a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšku žaloby, uvedenými v jeho odôvodnení.

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Na margo vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku, odvolací súd iba dodáva, že zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu a je spojený s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak teda veriteľ poskytne dlžníkovi úver, má nárok na vrátenie poskytnutej sumy úveru, ako aj právo na zmluvné úroky, ak sa tak s dlžníkom dohodli, a to v dohodnutej výške. Úrok z omeškania je však odlišným právnym inštitútom oproti úroku z úveru a je definovaný v ustanovení § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého "Ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis".

19. V preskúmvanej veci, predmetom odvolania bol úrok z úveru vo výške 24,50% ročne zo sumy 1605,77 eura, ako aj zvyšku nepriznaných úrokov (uplatnené poplatok a úroky kapitalizované vo výške 1417,93 eura a priznaná suma 159,65 eura), čo vyplýva z vykonaného dokazovania prvoinštančného

súdu, teda bolo potrebné posúdiť, či žalobca ako veriteľ, ktorý zosplatnil úver, má naďalej po zosplatnení nárok na zmluvné úroky.

20. Hoci v tomto prípade žalobca ako veriteľ odstúpil od zmluvy a možno súhlasiť s názorom odvolateľa, že aj po odstúpení od zmluvy v zmysle § 506 ObZ má veriteľ ďalej nárok na úrok z omeškania, tak ako konštatuje teoretické vymedzenie pohľadu na problematiku, podľa ktorého „Vzhľadom na špecifický účinok odstúpenia na trvanie záväzku dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (pozri komentár k § 505), nedochádza odstúpením od zmluvy ani k zániku nároku veriteľa na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1), ktorý je dlžník povinný platiť až do zaplataenia“ (Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 4. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2013, 1398 s., a nižšie uvedené závery o osude úroku sú totožné aj pre prípad odstúpenia od spotrebiteľskej úverovej, resp. obdobnej zmluvy. Rozhodujúcim kritériom pre obdobnosť odstúpenia od zmluvy s účinkom zosplatnenia a predčasným zosplatnením je „strata“ povinnosti (dohodnutej možnosti) splácať splátkami.

21. Splatnením úveru sa rozumie vrátenie úveru veriteľovi aj s úrokmi z úveru, ak boli dohodnuté medzi veriteľom a dlžníkom, pričom úroky z úveru treba chápať ako odplatu za poskytnutý úver. Zosplatnením úveru je však treba rozumieť určenie splatnosti celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Pri zosplatnení úveru s dohodnutými úrokmi z úveru teda dochádza k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zakomponované úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ má tak právo získať hneď späť požičanú peňažnú sumu a dlžník, v danom prípade spotrebiteľ, už nemá žiaden právny titul na to, aby mal naďalej veriteľom poskytnuté finančné prostriedky a veriteľ už nemá právo, aby si voči dlžníkovi uplatňoval nárok na úroky z úveru, ktoré by mu patrili, keby ich naďalej mal u seba dlžník, v danom prípade spotrebiteľ. Odvolací súd zastáva právny názor, že po zosplatnení úveru už veriteľ nemá nárok na úroky zo splátok úveru po zosplatnení, keďže od zosplatnenia úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

22. Ak teda spotrebiteľ už po zosplatnení úveru nemá právny titul mať u seba peňažné prostriedky z úveru, potom už ani nie je dôvod na to, aby dodávateľ (veriteľ) inkasoval úroky z úveru, ktoré by mu patrili len vtedy, ak by ich oprávnené mal a užíval ich dlžník (spotrebiteľ). V opačnom prípade by došlo k ústavne nekonformnému a nezákonnému stavu, kedy by sa de facto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku (zosplatnenie úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo, avšak spotrebiteľ by nemal garantované žiadne práva, ktoré by mu vyplývali zo zmluvy pred takouto zmenou.

23. Jednorazovým zosplatnením úveru zo strany dodávateľa vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť celú sumu poskytnutého úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatnenia a ak sa potom (po zosplatnení) spotrebiteľ omešká s plnením, má dodávateľ (veriteľ) nárok len na z omeškania zo sumy uvedenej v zosplatnení.

24. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že ak by došlo k dohode medzi dodávateľom (veriteľom) a spotrebiteľom (dlžníkom) o tom, že spotrebiteľ má popri úrokoch z omeškania platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky z úveru od zosplatnenia až do splatenia úveru, takáto dohoda by spôsobovala značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ktorého postavenie by výrazne zhoršovala a tak by vyvolávala hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, ktorou spotrebiteľ nesporne je. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Na tomto výklade sa ustálila aj súdna prax nič na tom nemení ani citované ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, o ktoré opiera svoje odvolanie žalobca, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Tento výklad považuje za ústavne akceptovateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (pozri uznesenie IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012).

25. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietavej časti výroku rozsudku zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

26. K tvrdeniam veriteľov, že žalobca má nárok na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v zmluve v zmysle Obchodného zákonníka odvolací súd poznamenáva, že toto právo mu nebolo upreté, pokiaľ ide o dohodnuté úroky do zosplatnenia istiny, avšak iná je situácia, pokiaľ ide o nárok na úroky z úveru po zosplatnení úveru (odstúpení od zmluvy), na ktoré už nárok nemá, keďže úrok z úveru je cena peňažných prostriedkov, ktoré poskytovateľ úveru dáva do dispozície toho, kto úver prijíma na dohodnutú dobu, a teda ak dôjde k zosplatneniu úveru, dochádza tým aj k zmene v obsahu tohto záväzkového vzťahu ohľadne dohodnutej doby, a práve preto už nemôže veriteľ požadovať úroky z úveru po zosplatnení, ale má nárok len na úroky z úveru do zosplatnenia úveru, keďže na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy majú použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa mali použiť normy obchodného práva, v danom prípade Obchodného zákonníka.

27. Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 "Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou."

28. Odvolací súd poukazuje na obdobnú právnu argumentáciu vyslovenú v rozhodnutiach napr. Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015, alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Co/40/2015 zo dňa 28. 7. 2015.

29. Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom, odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

30. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP) odvolací súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trov nevznikli.

31. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).